

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบ และแนวโน้มการทดแทนของสังคมพืชในระบบนิเวศป่าผลัดใบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง สรุปผลได้ดังนี้

1. ความหลากหลายทางชีวภาพด้านชนิดของโครงสร้างกลุ่มไม้ยืนต้นในระบบนิเวศป่าเบญจพรรณมีค่ามากกว่าในระบบนิเวศป่าเต็งรัง โครงสร้างกลุ่มลูกไม้ความหลากหลายมีค่าใกล้เคียงกัน และในกลุ่มกล้าไม้ความหลากหลายของระบบนิเวศป่าเต็งรังมีค่าสูงสุด
2. ระบบนิเวศป่าเบญจพรรณและในระบบนิเวศรอยต่อมีความซับซ้อนทางโครงสร้างมากกว่าระบบนิเวศป่าเต็งรัง
3. โครงสร้างในแนวตั้งของระบบนิเวศป่าเต็งรังแบ่งเป็น 3 ชั้น ในระบบนิเวศป่าเบญจพรรณแบ่งเป็น 3-4 ชั้นคล้ายกับในระบบนิเวศเขตรอยต่อ และการกระจายของต้นไม้ตามขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางพบว่าในระบบนิเวศทั้งสามแบบที่ทำการศึกษาประกอบไปด้วยต้นไม้ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางขนาดน้อยกว่า 10 เซนติเมตร อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นผลต่อเนื่องในอดีตที่มีการคัดเลือกตัดฟันต้นไม้ขนาดใหญ่ที่มีคุณลักษณะดีในออกไปจากพื้นที่และเหลือทิ้งไว้แต่ต้นไม้ขนาดเล็ก
4. พืชชนิดเด่นที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุดและถูกจัดว่าเป็นโครงสร้างหลักของระบบนิเวศป่าเต็งรังในพืชกลุ่มไม้ยืนต้น ลูกไม้และกล้าไม้ ได้แก่ เต็ง (*Shorea obtusa* Wall.) และ รัง (*Shorea siamensis* Miq.) ในระบบนิเวศป่าเบญจพรรณพืชเด่นที่เป็นโครงสร้างหลักของระบบมีอยู่หลายชนิดและค่าดัชนีความสำคัญของโครงสร้างในกลุ่มไม้ยืนต้น ลูกไม้ และกล้าไม้จะเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอนแต่ชนิดที่พบมาก ได้แก่ ตะคร้อ (*Schleichera oleosa* Merr.) หนามกาย (*Terminalia nigrovenulosa* Pierre ex Laness.) อินทรีชนิด (*Lagerstroemia loudonii* Teijsm. ex Binn.) พืชเหล่านี้เป็นพืชมีความเหมาะสมกับสภาพโดยทั่วไปของระบบนิเวศป่าเบญจพรรณที่มีความชุ่มชื้นสูง

5. ระบบนิเวศป่าผลัดใบทั้งตามชนิดที่ทำการศึกษาล้วนเป็นระบบที่มีเสถียรภาพของความยืดหยุ่นสูงกว่าเสถียรภาพความคงทนทั้งสิ้น

6. แนวโน้มการทดแทนของสังคมพืชของระบบนิเวศป่าผลัดใบใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งที่น่าจะเกิดขึ้นคือ ชนิดพันธุ์พืชในระบบนิเวศป่าเต็งรังอาจถูกแทนที่ด้วยชนิดพันธุ์พืชที่พบในระบบนิเวศป่าเบญจพรรณที่ละน้อย จนอาจทำให้องค์ประกอบทางโครงสร้างในอนาคตของระบบนิเวศป่าเต็งรังเปลี่ยนแปลงไป เกิดเป็นโครงสร้างของระบบนิเวศป่าเบญจพรรณขึ้นมาทดแทนได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยนี้มีเวลาในการจัดการค่อนข้างจำกัด ผลที่ได้จึงเป็นการแสดงเพียงลักษณะของระบบนิเวศป่าผลัดใบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเท่านั้น มิได้มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่าจะไปในแนวทางเดียวกับที่ได้ศึกษาไว้หรือไม่ จึงสมควรอย่างยิ่งที่น่าจะมีการติดตามผลและศึกษาในขั้นตอนต่อไปถึงผลวัดที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศป่าผลัดใบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับข้อมูลอื่นเพื่อการจัดการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย